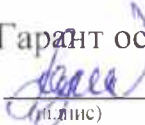

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра Права (№ 702)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми
 Сергій Лукашевич
(підпис) (ім'я та прізвище)

« 29 » серпня 2025 р.

**СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ УБЕЗПЕЧЕННЯ
АВІАЦІЙНОЇ ТА КОСМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**
(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: К Безпека та оборона
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: К9 Правоохоронна діяльність
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: Правоохоронна діяльність
(найменування освітньої програми)

Рівень вищої освіти: *другий (магістерський)*

Форма навчання : денна та заочна

Силабус введено в дію з 01.09.2025 року

Харків – 2025 р.

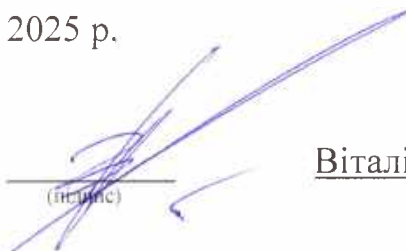
Розробник: доцент, канд. юрид.
наук, доцент, проф. «ХАІ» Алла Гордеюк
(посада, науковий ступінь і вчене звання, ім'я та прізвище)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри _____
_____ кафедри Права (702)
(назва кафедри)

Протокол № 1 від «25» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри,
доктор юрид. наук, професор
(науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Віталій ПАВЛИКІВСЬКИЙ
(ім'я та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

(підпис)

Владислав ЕМЕЦЬ
(ім'я та прізвище)

Загальна інформація про викладача

ПІБ: *Гордеюк Алла Олександрівна*

Посада: *доцент кафедри Права*

Науковий ступінь: *кандидат юридичних наук*

Вчене звання: *доцент, професор «ХАІ»*

Перелік дисциплін, які викладає: *Цивільне право (частина 1), Право інтелектуальної власності, Міжнародне повітряне та космічне право, Актуальні питання правового регулювання в аерокосмічній галузі.*

Напрями наукових досліджень: *проблеми правового регулювання у сфері цивільних відносин (зокрема у сфері права інтелектуальної власності, спадкового права тощо), трудового права, міжнародного космічного та повітряного права.*

1. Опис навчальної дисципліни

Форма навчання – денна, заочна

Семестр, в якому викладається дисципліна – 2

Дисципліна обов'язкова

Загальна кількість годин за навчальним планом за денною формою навчання - 120 годин/ 4 кредита ЄКТС. *Кількість годин аудиторної роботи - 64 та самостійної роботи здобувачів - 56.*

Загальна кількість годин за навчальним планом за заочною формою навчання - 120 годин/ 4 кредита ЄКТС. *Кількість годин аудиторної роботи - 8 та самостійної роботи здобувачів - 112.*

Види занять – лекції, семінари

Вид контролю – модульний контроль, диференційований залік

Мова викладання – українська

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: поглиблене вивчення міжнародно-правових стандартів забезпечення безпеки авіаційної та космічної діяльності; надання отриманим у результаті навчання знанням системності, методологічної єдності, а також визначити основні теоретичні підходи щодо розв'язання існуючих проблем правового регулювання забезпечення безпеки авіаційної та космічної діяльності в сучасній правовій науці міжнародного та вітчизняного повітряного та космічного права.

Завдання: всебічне сприяння розвитку у здобувачів освіти самостійного юридичного мислення; оволодіння базовими теоретичними знаннями та навичками у сфері правового регулювання аерокосмічній галузі; формування і розвиток нового ціннісного світогляду, орієнтованого на українську дійсність, моральність і переконаність, засновану на загальнолюдських цінностях, високому рівні правової і політичної свідомості; розширення знань у сфері категоріального апарату юридичної науки, закономірностей функціонування державно-правових явищ; вивчення особливостей сучасних концепцій удосконалення правового регулювання забезпечення безпеки в авіаційній та космічній галузях.

Компетентності, які набуваються:

Загальні компетенції (ЗК)

Після закінчення цієї програми здобувач буде здатен:

ЗК4. Здатність проведення дослідження на відповідному рівні.

ЗК10. Здатність аналізувати оцінювати й застосовувати сучасні інформаційні технології під час рішення професійних завдань..

Спеціальні компетенції (СК)

Після закінчення цієї програми здобувач буде здатен:

СК1. Здатність брати участь у розробленні та кваліфіковано застосовувати

нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності.

СК4. Спроможність організовувати і керувати діяльністю підрозділів, створених для виконання завдань у сфері правоохоронної діяльності.

СК7. Здатність ефективно здійснювати правове виховання молодших колег у процесі набуття і вдосконалення ними професійних навичок.

СК11. Здатність взаємодіяти з представниками інших органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, громадськістю з питань правоохоронної діяльності.

СК14. Здатність здійснювати контроль та координацію забезпечення умов дотримання дозвільної системи та адміністративного огляду.

СК 16. Здатність системного вирішення проблем правоохоронної діяльності на ґрунті стратегічних напрямків протидії кримінальній протиправності на об'єктах обслуговування.

СК18. Здатність організовувати та координувати діяльність правоохоронних підрозділів з виявлення потенційно-небезпечних осіб як фактор загроз правопорядку та об'єктах критичної інфраструктури та повітряного транспорту.

Програмні результати навчання:

ПРН6. Спілкуватися англійською мовою усно і письмово з професійних та наукових питань правоохоронної діяльності на рівні B2 (відповідно до європейської шкали рівнів).
ПРН 9. Використовувати в професійній діяльності сучасні інформаційні технології, бази даних та стандартне та спеціалізоване програмне забезпечення.
ПРН 14. Розробляти і управляти проектами у сфері правоохоронної діяльності з дотичних міждисциплінарних напрямів, аналізувати вимоги, визначати цілі, завдання, ресурси, строки, виконавців.
ПРН 17. Розуміти основи забезпечення національної безпеки, особливості застосування спеціальних засобів (вогнепальної зброї, спеціальних засобів), засобів фізичної сили); технології захисту даних, методи обробки, накопичення та оцінювання інформації; інформаційно-аналітичної роботи, бази даних (в тому числі міжвідомчі та міжнародні); оперативні та оперативно-технічні засоби, здійснення оперативно-розшукової діяльності).
ПРН 21. Управляти діяльністю служб в сфері убезпечення об'єктів підприємництва, критичної інфраструктури та повітряного транспорту.

Кореквізити – *Правові засади стійкості та безпеки критичної інфраструктури України*

3. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1. Міжнародні стандарти забезпечення безпеки авіаційної діяльності

Тема 1. Основні терміни, поняття та міжнародні нормативні акти у сфері забезпечення авіаційної діяльності

За даною темою (денна форма навчання) :

- форма занять : лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

За даною темою (заочна форма навчання):

- форма занять : лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

Стисла анотація до теми: Основні терміни та поняття у сфері забезпечення авіаційної діяльності. Міжнародні стандарти щодо забезпечення авіаційної діяльності. Напрями діяльності міжнародних організацій щодо забезпечення безпеки авіаційної діяльності. Міжнародна організація цивільної авіації (ІКАО) (загальна характеристика діяльності). Міжнародна асоціація повітряного транспорту (ІАТА) (загальна характеристика діяльності). Європейська організація з забезпечення безпеки аеронавігації (Євроконтроль). Європейська конференція цивільної авіації.

Тема 2. Правовий режим міжнародного повітряного простору та забезпечення міжнародних польотів

За даною темою (денна форма навчання):

- форма занять : лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

За даною темою (заочна форма навчання):

- форма занять : лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

Стисла анотація до теми: Поняття повітряного простору та його правового режиму. Здійснення міжнародних польотів та забезпечення їх безпеки відповідно до міжнародних стандартів (SARPS). Міжнародні польоти через територію держави та їх забезпечення. Міжнародно-правове регулювання безпеки польотів над відкритим морем. Правове регулювання польотів над міжнародними протоками та їх забезпечення. Міжнародно-правове регулювання безпеки польотів над архіпелажними водами. Правовий режим використання повітряного простору України.

Тема 3. Забезпечення безпеки міжнародних авіап перевезень

За даною темою (денна форма навчання):

- форма занять : лекції, семінарські заняття, самостійна робота

За даною темою (заочна форма навчання):

- форма занять : лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

Стисла анотація до теми: Правове регулювання міжнародних повітряних перевезень (авіап перевезень). Міжнародні стандарти ІКАО та Рекомендована практика щодо

убезпечення авіап перевезень. Міжнародні стандарти сертифікації авіаційного персоналу. Льотна придатність повітряних суден (Додаток 12 до Чиказької конвенції). Пошук та Рятуння (Додаток 14). Аеродроми (Додаток 16). Відповідність вітчизняного повітряного законодавства Міжнародним стандартам ICAO.

Тема 4. Захист цивільної авіації від актів незаконного втручання на міжнародному і національному рівнях. розслідування авіаційних подій та інцидентів

За даною темою (денна форма навчання)

- форма занять : лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

За даною темою (заочна форма навчання):

- форма занять : лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

Стисла анотація до теми: Міжнародно-правове регулювання захисту цивільної авіації від актів незаконного втручання (АНВ). Захист міжнародної цивільної авіації відповідно до Додатку 17 Чиказької конвенції (Міжнародних стандартів та Рекомендованої практики ICAO (SARPS)). Правова регламентація захисту цивільної авіації від АНВ на національному рівні. Розслідування авіаційних подій та інцидентів відповідно Додатку 13 Чиказької конвенції та імплементація положень стандарту у законодавство України. Міжнародний тероризм та його прояви у повітряній сфері. Правове забезпечення протидії терористичним проявам як АНВ. Система протидії тероризму в сфері авіаційної діяльності в Україні. Правове забезпечення протидії повітряному піратству на міжнародному та національному рівнях. Правова регламентація відповідальності за скоєння АНВ у повітряній галузі на міжнародному та національному рівнях.

Тема 5. Міжнародно-правові стандарти з кібербезпеки цивільної авіації

За даною темою (денна форма навчання):

- форма занять : лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

За даною темою (заочна форма навчання):

- форма занять : лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

Стисла анотація до теми: Міжнародно-правове регулювання кібербезпеки. Діяльність міжнародних організацій у сфері забезпечення кібербезпеки авіаційної діяльності. Правова регламентація безпеки цивільної авіації у національному законодавстві. Правовий режим охорони комерційної таємниці в сфері авіаційної діяльності. Додаток 15 до Чиказької конвенції «Служби аеронавігаційної інформації».

Модульний контроль

Змістовний модуль 2. МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ УБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ КОСМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 6. Міжнародно-правове регулювання космічної діяльності

За даною темою (денна форма навчання):

- форма занять : лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

За даною темою (заочна форма навчання):

- форма занять : лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

Стисла анотація до теми: *Поняття та правове забезпечення космічної діяльності. Принципи міжнародного космічного права як керівні засади космічної діяльності. Джерела міжнародного космічного права. Суб'єкти космічної діяльності. Об'єкти космічної діяльності. Договір про принципи діяльності держав з дослідження і використання космічного простору, включаючи Місяць і інші небесні тіла від 27.01. 1967 р. (Договір про космос). Угода про рятування космонавтів, повернення космонавтів і повернення об'єктів, запущених у космічний простір від 1968 р. (Угода про рятування). Конвенції про міжнародну відповідальність за шкоду, завдану космічними об'єктами від 1972 р. (Конвенція про відповідальність). Конвенція про реєстрацію. Угода про Місяць.*

Тема 7. Міжнародно-правове регулювання безпеки перебування та життєдіяльності людини у космічному просторі

За даною темою (денна форма навчання):

- форма занять : лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

За даною темою (заочна форма навчання):

- форма занять : лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

Стисла анотація до теми: *Поняття «людини» у базових міжнародно-правових актах, що регулюють космічну діяльність. Правова регламентація на міжнародному рівні забезпечення перебування людини у космічному просторі. Забезпечення перебування космонавтів на Міжнародній космічній станції (МКС). Проблема вдосконалення правового регулювання забезпечення космонавтів під час перебування у космічному просторі.*

Тема 8. Міжнародно-правове регулювання забезпечення космічного простору від техногенного засмічення

За даною темою (денна форма навчання):

- форма занять : лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

За даною темою (заочна форма навчання):

- форма занять : лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

Стисла анотація до теми: *Основні положення міжнародних нормативних актів щодо забезпечення космічного простору від техногенного засмічення. Поняття космічного сміття та види загроз від його поширення у космічному просторі. Національно-правові заходи спрямовані на мінімізацію космічного сміття.*

Тема 9. Міжнародно-правові засади забезпечення безпеки апробації та використання зброї у космічному просторі, Місяці та інших небесних тілах

За даною темою (денна форма навчання):

- форма занять : лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

За даною темою (заочна форма навчання):

форма занять : лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

Стисла анотація до теми: Міжнародно-правові обмеження військового використання космічного простору. Можливі варіанти активного і пасивного використання зброї у космосі.

Тема 10. Страхування у сфері космічної діяльності

За даною темою (денна форма навчання):

- *форма занять : лекції, семінарські заняття, самостійна робота.*

За даною темою (заочна форма навчання):

- *форма занять : лекції, семінарські заняття, самостійна робота.*

Стисла анотація до теми: Етапи розвитку страхування у сфері космічної діяльності. Правові засади страхування космічної діяльності в Україні. Зарубіжний досвід страхування у сфері космічної діяльності.

Модульний контроль

4. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання навчальним планом не передбачені.

5. Методи навчання

Проведення аудиторних лекційних, семінарських (практичних) занять, самостійна робота студентів за матеріалами, опублікованими кафедрою (методичні, навчальні посібники), підручниками, електронним ресурсом.

6. Методи контролю

Під час вивчення дисципліни застосовується поточний, модульний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня навчальних досягнень під час семінарських, практичних занять та якості виконання індивідуальної і самостійної роботи та передбачає перевірку рівня засвоєння знань, умінь і навичок здобувачем з кожного окремого модуля навчальної дисципліни.

Поточний контроль – проведення семінарських занять, відпрацювання академічних заборгованостей.

Поточний контроль під час проведення семінарських занять передбачає перевірку рівня засвоєння знань, умінь і навичок здобувачем з кожного окремого навчального (змістового) модуля навчальної дисципліни та їх корекцію. Прозорість оцінювання рівня знань здобувачів забезпечується чіткими критеріями.

Модульний контроль – визначає якість виконаної здобувачем навчальної роботи з певного навчального (змістовного) модуля та оцінюється за сукупними підсумками поточної успішності, включаючи виконану індивідуальну, самостійну та модульну контрольну роботу.

Підсумковий контроль – виставляється як сума балів з усіх модулів навчальної дисципліни та обраховується, як правило, як середнє арифметичне складових модулів.

По закінченню вивчення навчальної дисципліни студент складає диференційований залік.

7. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

7.1. Розподіл балів, які отримують студенти (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Семінарські заняття	5	10	0...35
Модульний контроль	0...25	1	25
Змістовний модуль 2			
Семінарські заняття	5	6	0...20
Модульний контроль	0...20	1	20
Усього за семестр			0...100

Якщо здобувач накопичуватиме більш ніж 100 балів за семестр, то максимальна кількість балів буде становити не більш 100 балів за диференційований залік.

7.2. Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки:

Основні категорії та поняття з дисципліни, що вивчається; стан наукових проблем у сфері безпеки авіаційної та космічної діяльності; систему міжнародних стандартів стандарти забезпечення безпеки в сфері авіаційної та космічної діяльності; принципи міжнародного повітряного та космічного права; об'єкти та суб'єкти у сфері безпеки авіаційної та космічної діяльності; правовий режим повітряного та космічного просторів; напрями діяльності міжнародних організацій у сфері авіаційної та космічної безпеки, їх статус, завдання та значення; особливості страхування ризиків суб'єктів авіаційної та космічної діяльності.

Необхідний обсяг вмінь для одержання позитивної оцінки:

вміти орієнтуватися у системі нормативних актів (міжнародних стандартів), що спрямованні на регламентацію забезпечення авіаційної та космічної діяльності; здійснювати їх порівняльно-правовий аналіз, орієнтуватися у питаннях їх коректного правозастосування, виділяти актуальні наукові проблеми у сфері забезпечення безпеки авіаційної та космічної діяльності; проводити критичний аналіз, генерувати нові ідеї та висувати пропозиції, робити конструктивні висновки щодо вдосконалення забезпечення авіаційної та космічної діяльності; застосовувати отримані знання у професійній діяльності.

7.3. Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60-74). Несистематичне відвідування занять Відсутність на заняттях без поважних причин. Не достатньо висока активність здобувача під час аудиторних занять. Засвоєння окремих положень змістовного модулю. Неповні відповіді, допущення помилок, не здатність грамотна аналізувати актуальні питання, за темами змістовних модулів. Не достатнє знання категорій дисципліни, що вивчається. Певні складності при застосуванні нормативних актів. Невпевнені навички публічного представлення матеріалу. Здобувачем показано у результаті мінімум знань та умінь.

Добре (75-89). Систематичне відвідування аудиторних занять, відсутність пропусків занять без поважних причин. Достатньо висока активність здобувача під час аудиторних занять, наявність конспекту лекцій з навчальної дисципліни. Засвоєння основних положень тем змістовних модулів, допущення незначних помилок при розкритті питань. Засвоєння основного категорійного апарату з дисципліни, що вивчається та здатність коректна оперувати цими категоріями. Здатність публічно представити матеріал та робити аналітичні висновки з актуальних питань за темами, що вивчаються. Здобувачем показано достатній рівень знань та умінь.

Відмінно (90-100). Систематичне відвідування аудиторних занять, відсутність пропусків занять без поважних причин. Висока активність роботи під час аудиторних занять (лекційних, семінарських), наявність якісного, повного конспекту лекцій. Засвоєння всього матеріалу тем змістовного модулю. Повні та обґрунтовані на семінарі. Знання категорій з дисципліни, що вивчається та здатність вільно та коректна оперувати ними. Уміння опрацьовувати та застосовувати нормативні акти. Вміння мислити узагальнено, проводити наукові дослідження, здатність публічно представляти матеріал. Здобувач показав високий рівень знань та вмінь.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

8. Політика навчального курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування лекційних та семінарських (практичних) занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання. Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Дотримання вимог академічної доброчесності студентами під час вивчення навчальної дисципліни. Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі мають дотримуватися загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, вимог академічної доброчесності, передбачених «Положенням про академічну доброчесність Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>).

Очікується, що роботи здобувачів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. При виконанні індивідуальної самостійної роботи до захисту допускаються реферати, які містять не менше 60 % оригінального тексту при перевірці на плагіат, есе – 70 %

Вирішення конфліктів. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, а також правила етичної поведінки регламентуються «Кодексом етичної поведінки в Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu.ua/university/normativna-baza/ustanovchi-dokumenty/kodeks-etichnoi-povedinki/>).

9. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій;
3. Матеріали для самостійної роботи студентів;
4. На електронній платформі Mentor НАУ «ХАІ» розміщено курс «Міжнародні стандарти забезпечення авіаційної та космічної діяльності», який включає лекційний матеріал, практичні завдання, силабус, список нормативних актів та рекомендованої літератури. URL. <https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=8272&lang=uk>
5. Гордеюк А.О. Гуцу С.Ф. Міжнародне право: навч. посіб. Харків : Нац. аерокосм ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків авіац. ін-т», 2017. – 53 с.

10. Рекомендована література

Базова

1. Зміст додатків до Чиказької конвенції 1944 р. URL. <http://consultant.parus.ua/?doc=OARVTDB312>.
2. Додатки 1-18 до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію. URL. <http://cons.parus.ua/map/doc/00YPC1AF8B/Prilozheniya-118-k-Konventsii-o-mezhdunarodnoi-grazhdansskoi-aviatsii.html?a=1PVPN>.
3. Повітряний кодекс України від 19.05.2011 № 3393-V. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 48-49. Ст. 536.
4. Про космічну діяльність : Закон України. Відомості Верховної Ради України. 1997. № 1. Ст. 2 (із змін. і допов.).
5. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III. Відомості Верховної України. 2001. № 25-26. Ст. 131 (із змін і допов.).
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 08.08.1984 р. Відомості Верховної Ради. 1984. № 51. Ст. 1122 (із змін. і допов.).
7. Про державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації: Закон України від 16.10.2020 р. № 1965-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2017. № 16. Ст. 199 (із змін. і допов.).
8. Про затвердження положення про Державну авіаційну службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 08.10.2014 р. № 520. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/520-2014-n#Text>.
9. Деякі питання Міжвідомчої комісії з авіаційної безпеки: Постанова Кабінету Міністрів України від 09.06.2021 р. № 594. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/594-2021-n#Text>
10. Про невідкладні заходи щодо забезпечення безпеки авіації в Україні : Указ Президента України від 15.01.1998 р. № 17 URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/17/98#Text/>

11. Про заходи щодо впорядкування діяльності з міжнародних повітряних перевезень товарів військового призначення та подвійного використання: Указ Президента України від 25.12.2003 р. № 1488/ URL.<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1488/2003#Text>.
12. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Державне космічне агентство України. URL.<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/281-2015-n#Text>.
13. Про схвалення Концепції Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2021-2025 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 11 січня 2021 р. № 15-р. URL.<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/25-2021-p#Text>.
14. Положення про Національне бюро з розслідування авіаційних подій та інцидентів з цивільними повітряними судами: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 13.05.2020 р. № 417. URL.<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/417-2020-n#Text>.
15. Про внесення змін до деяких законів щодо державного регулювання космічної діяльності: Закон України від 29.10.2019. Відомості Верховної Ради України. 2019. № 46. Ст. 300.
16. Про затвердження інструкції з оцінки рівня загрози безпеці цивільної авіації України: Наказ міністерства транспорту від 17.06.2020 р. № 351. URL.<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0960-20#Text>.
17. Актуальні проблеми міжнародного та національного космічного права: постанова президії Національної Академії наук України від 27.06.2007 № 189. URL.<https://zakon.rada.gov.ua>.
18. Конвенція про правопорушення та деякі інші дії, вчинені на борту повітряного судна від 14.09.1963 р. (Токійська конвенція). URL.https://ips.ligazakon.net/document/mu63k07u?ed=1963_09_14
19. Конвенція про уніфікацію деяких правил, що стосуються міжнародних повітряних перевезень (Варшавська конвенція 1929 р.). URL.https://zakononline.ua/document/show/141069_529240
20. Конвенція про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень від 28.05.1999 р. (Монреальська конвенція). URL.https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_594#Text
21. Конвенція про боротьбу з незаконним захопленням повітряних суден від 16.12.1970 р. (Гаазька конвенція). URL.https://zakon.rada.gov.ua/laws/show995_167#Text
22. Конвенція про боротьбу з незаконними актами, направленними проти безпеки цивільної авіації від 23.09.1971 р. (Монреальська конвенція). URL.http://zakon.rada.gov.ua/laws/show995_165#Text
23. Конвенція про міжнародно цивільну авіацію від 07.12.1944 р. (Чиказька конвенція). URL.https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1995_038
24. Про затвердження Положення про використання повітряного простору України: постанова КМУ від 6.12.2017 р. № 954ю URL.<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/954-2017-%DO%BF#Text>.
25. Угода між Україною та Королівством Нідерландів про міжнародне правове співробітництво щодо злочинів, пов'язаних зі збиттям літака рейсу МН17 Малайзійських авіаліній від 17.07.2014 р./ Угоду ратифіковано із заявами Законом № 2506-VIII dsl 17-07/2018. URL.<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/528002-17#Text>
26. Протокол про боротьбу з незаконними актами насильства у міжнародних аеропортах цивільної авіації 23.09.1988 (Монреальський протокол) р.). URL.https://ips.ligazakon.net/document/view/MU88310?ed=1988_02_24
27. Декларація правових принципів діяльності держав з дослідження та використання космічного простору: прийнята Генеральною Асамблеєю ООН від 13 грудня 1963 р. URL.https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_a31#Text.
28. Договору про принципи діяльності держав з дослідження і використання космічного простору, включаючи Місяць та інші небесні тіла, від 27 січня 1967 р. URL.<https://unoosa.org/oosa/en/ourwork/spacelaw/treaties/intuooterspacetreaty.html>

29. Угода про рятування космонавтів, повернення космонавтів та повернення об'єктів, відправлених в космічний простір, від 22 квітня 1968 р. URL.<https://unoosa.org/oota/ourwork/spacelaw/treaties/rescueagreement.html>.
30. Конвенція про реєстрацію об'єктів, що запускаються у космічний простір від 15.09.1976 р. URL.https://www.fac.gov/about/office_org.gi_objects_Launched.pdf.
31. Міжрамкова угода про співпрацю на Міжнародній космічній станції від 29.01.1998 р. URL.<https://www.stete.gov/wp-content/aploads/2019/02/12927-Vultilateral-Space-Space-Station-1.29.1998.pdf>.
32. Конвенція про міжнародну відповідальність за шкоду, заподіяну космічними об'єктами від 25.03.1972 р. URL.https://www.faa.gov/abaut/office-org/headouartes_offices/ast/media/Conv_international_liab_damase.pdf.
33. Міжнародне співробітництво у використанні космічного простору в мирних цілях: Резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 20 грудня 1961 р. № 1721 (XVI). URL <https://www.books.google.com.ua/books?isbn=5041136548>
34. Мицик В.В., Буроменський М.В., Гнатовський М.М. Міжнародне публічне право : підручник. Харків: Право. Т. 2. Основні галузі. 2018. 444 с.
35. Сироїд Т.Л. Міжнародне публічне право: підручник. Одеса: Фенікс, 2018. 744 с.
36. Корнєєв Ю.В. Транспортне право України: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літ-ри, 2020. 168 с.
37. Заїка Ю.О. Транспортне право України. К. : КНЕ, 2014. 184 с.
38. Мицик В.В., Буроменський М.В., Гнатовський М.М. Міжнародне публічне право: підручник/ під. Ред. В.В. Мицика. Харків: Право. Т. 2. Основні галузі. 2018. 624 с.
39. Григоров О.М. Міжнародно-правові стандарти кібербезпеки цивільної авіації. DOI:<https://doi.org/10.32837/apdp.v0i91.3229>.
40. Новікова М. М. Структура та компетенція міжнародних організацій із регулювання діяльності міжнародної цивільної авіації. Альманах міжнародного права. 2022. Вип 6. С. 80-88.
41. Філінович В. В. Кібербезпека та загрози в авіаційній сфері: правовий аспект. Юридичний вісник. 2021. № 3 (60). С. 39-42.
42. Ахтирська Н.М. Міжнародне співробітництво під час розслідування авіаційних подій: проблемні питання. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. № 1. С. 242-246. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2020-1/58>.
43. Кундеус В. Г. Член екіпажу повітряного судна як спеціальний суб'єкт кримінального правопорушення, передбаченого ст. 276-1 КК України. Харківський національний ун-т внутрішніх справ. 2020. С. 275-277.
44. Григоров О. Міжнародне повітряне право : підручник / О. Григоров ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченко. – Київ; Одеса : Фенікс, 2023. – 166 с.
45. Григоров О. Міжнародне космічне право : підручник / О. Григоров ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченко. – Київ; Одеса : Фенікс, 2023. – 130 с.

Додаткова

46. Горник В.Г. Сімак С.В. Комерціалізація космічних технологій – перспективний напрям конкурентоспроможності України. Економіка та управління національним господарством. Том 31 (70). № 2. 2020. С. 69-74.
47. Григоров О. М. Міжнародно-правові засади регулювання відносин у сфері цивільної авіації: становлення та розвиток: монографія. К., 2020. 440 с.
48. Сопілко І.М. Повітряне і космічне право; дискусійні питання. Юридичний вісник. Серія «Повітряне і космічне право». 2015. № 4. С. 161-171.
49. Псюк М.О. Пріоритети державної політики в напрямі розвитку міжнародної кооперації в аерокосмічній галузі. Економіка управління та адміністрування. № 2 (92). 2020. С. 101-106 DOI: [https://doi.org/10.26642/jen-2020-2\(92\)-101-106/](https://doi.org/10.26642/jen-2020-2(92)-101-106/)

50. Космічне право України. Збірник національних і міжнародних правових актів. Відп. ред. Кузнецов Е.І., Малишева Н.Р.. Київ : Атіка, 2012. 464 с.
51. Андрушко І.П. Космічне право України: Проблеми становлення та розвитку. Київ: ТОВ «Вид-во «Юридична думка», 2006. 364 с.
52. Цимбалюк В.С. Поняття, предмет, структура повітряного права України. Ін-т повітряного і космічного права. С. 9-15. URL. <http://conference.nau.edu.ua/ndex/php/UV/article/vieqw/8988>
53. Шереметьєва Є.Т., Шереметьєва О.Ю. Стан наукового дослідження, змісту поняття та предмета повітряного права України. Ін-т космічного і повітряного права. Юридичний вісник. Повітряне і космічне право: наук. пр. Нац. авіац. ун-ту. Т. 3. № 4. 2007. С. 17-21
54. Повітряне право України: навч. посіб./ за заг. Ред. В.В. Костицького. Дрогобич: Коло, 2011. 552 с.
55. Попов В.М. Богатов О.І. Міжнародне космічне право і милітаризація космосу. Право і суспільство. 2020. № 3. С. 231-239.
56. Беглий О.В. Космічне право: навч.-метод. посіб.. Київ, 2009. 102 с.
Камінський В. В., Тюрін В. В. Система протидії повітряному тероризму в Україні. Наука і оборона. 2017. № 3/4. С.8-17.
57. Гордеюк А.О. Проблеми забезпечення авіаційної безпеки в умовах воєнного стану в Україні. Матеріали Всеукр. наук-практ. конф. «Безпека та сталий розвиток критичної інфраструктури в умовах воєнного стану» (м. Харків 8 листопада 2023 р.) Харків:[Електронне видання] Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «ХАІ». 197 с. (С. 43-47). DOI:<https://doi.org/10.32620/SSDCICML>.
58. Гордеюк А. О. Міжнародні стандарти із забезпечення безпеки авіаційної діяльності та їх імплементація у повітряне законодавство України. Модернізація вітчизняної правової системи в умовах світової інтеграції: матеріали наук.-практ. конф. (Кропивницький, 22-23 березня 2023 р.). Кропивницький: ЛА НАУ, 2023. С. 184-187.
59. Алла Гордеюк. Порушення принципу засвоєння та використання космічного простору в мирних цілях як глобальна загроза світовій безпеці (правовий аспект). Матеріали I Всеукр. наук-практ. конф «Правові реалії сьогодення» (м. Харків 15 травня 2024 р.) Харків: [Електронне видання] Харківський національний економічний ун-т імені Семена Кузнеця (С. 77-79).
60. Hordeiuk A.O., Zhyla A.V. Features of legal regulation of labor relations of aviation personnel. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. 2025. Вип. 87 С. 87-93.
61. Гордеюк А.О., Демура Р.І. Проблеми кібербезпеки у космічній діяльності: міжнародно-правовий та технологічний аспекти. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. 2025. Вип. 89. Ч. 4. С. 121-128.
62. Гордеюк А. О. Правове становище працівників цивільної авіації та його трансформація з оглядом на сучасні українські реалії. Пропілеї права та безпеки. № 6-7. 2025 р. Харків: Нац. аерокосм. ун-т. «ХАІ». С. 44-48.

12. Інформаційні ресурси

- 1.Офіційний Організації Об'єднаних Націй – <http://www.un.org/>
2. Офіційний сайт Європейського Союзу – <http://europa.ua/>
- 3.Міжнародний інститут космічного права – <https://iislweb.org/>
4. <http://rada.gov.ua.> – веб-сторінка Верховної Ради України.
5. <http://www.kmu.gov.ua.> – веб-сторінка Кабінету Міністрів України.
6. <http://www.nau.kiev.ua.> – веб-сторінка нормативні акти України.
7. <http://www.liga.net.> – веб-сторінка пошуковий сервер українського законодавства

8. <http://www.avtoreferat.ukrlib.org>. – веб-сторінка каталог авторефератів дисертацій
9. Міжнародна організація цивільної авіації. – <https://www.icao.int>
10. Міжнародна астронавтична федерація. – <https://www.iafastro.org/>
11. Міжнародна академія астронавтики. – <https://iaaweb.org/>
12. Комітет з дослідження космічного простору. – <https://cosparhg.cnes.fr/>.